

Forespørgsel om fosforloft og minivådområder

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 14. juni 2017

Poul Nordemann Jensen

DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Rekvirent:
Miljøstyrelsen
Antal sider: 4

Faglig kommentering:
Hans Estrup Andersen, Institut for Bioscience & Gitte Rubæk, Institut for Agroøkologi
Kvalitetssikring, centret:
Susanne Boutrup

AARHUS
UNIVERSITET

DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

Tel.: +45 8715 0000
E-mail: dce@au.dk
<http://dce.au.dk>

Indhold

Baggrund	3
DCE's svar	3
Referencer:	3
Bilag 1:	4

Baggrund

Miljøstyrelsen har d. 8. juni fremsendt en bestilling til DCE (vedlagt i sin helhed i bilag 1) med følgende anmodning:

”AU bedes svare på om og i hvilket omfang et minivådområde kan erstatte dele af et område med skærpede lofter, dvs. så jordbruger ikke skal leve op til det skærpede loft, fordi minivådområdet reducerer fosforbelastningen i stedet for. Om et minivådområde kan bidrage eller supplere fosforeffekten af et skærpet loft.”

DCE's svar

Der er efter DCE's opfattelse tale om en sammenblanding af to meget forskellige virkemidler: *Fosforlofter*, generelle og skærpede, som regulerer fosforoverskuddet og som er indført for at fastholde det samme beskyttelsesniveau, som var gældende ved tidligere lovgivning og *minivådområder*, som kan anvendes til egentlig reduktion i fosfortabet, f. eks. på steder, hvor der forekommer høje fosforkoncentrationer i et drænsystem.

Med hensyn til effekten af fosforlofter på fosfortabet, kan vi henvise til Andersen 2016, hvor det af konklusionen fremgår:

”Det er ikke muligt direkte at oversætte ændringen i fosforoverskud til en ændring i fosfortabet uden at kende forholdene på den enkelte mark. Imidlertid er det sikkert, at en øgning i nettotilførslen af fosfor alt andet lige vil øge potentialet for tab af fosfor. Desuden vil et øget overskud fremskynde tidspunktet for, hvornår der kan opstå en situation, hvor fosfortabet øges. Selv efter indførelse af fosforlofter forekommer der en fosforakkumulering på størstedelen af harmoniarealer, hvorved fosforbindingskapaciteten i jorden fortsat gradvis vil blive reduceret. Alt andet lige vil fosfortabsrisikoen derfor vokse på disse arealer.”

Generelt set vil en reduktion i fosforoverskud således ikke reducere potentialet for fosfortab til vandmiljøet, så længe der stadig er et overskud. Man kan derfor heller ikke tale om, at et minivådområde kan reducere fosforbelastningen i stedet for et skærpet loft.

Minivådområder kan derimod supplere effekten af et skærpet loft, såfremt de anlægges i forbindelse med drænsystemer, hvor der er forhøjede fosforkoncentrationer og et reduktionsbehov for fosfor.

Referencer:

Andersen, H.E. et al, 2016: Ændret husdyrregulering: Effekter af loft for tilførsel af fosfor med husdyrgødning. DCE notat 5. september 2016.

Bilag 1:

Baggrund

Der er rettet henvendelse til ministeriet om det er muligt at fosforeffekten af minivådområder kan komme tilsagnshaver til gode i områder med skærpede fosforlofter, som der stilles krav om i forbindelse med den ny husdyrlov. Med den nye husdyrbruglov indføres der regler for, hvor meget fosfor fra husdyrgødning, der må udbringes pr. ha. Af bemærkningerne til loven fremgår, at der i oplande til søer omfattet af vandområdeplanerne, skal indføres skærpede fosforlofter, hvis søerne enten er i dårlig tilstand eller er i risiko for at falde en tilstandsklasse. Det fremgår også af bemærkninger til den nye husdyrbruglov at hensigten med den ændrede fosforregulering, hvor der indføres generelle og skærpede fosforlofter, er at der samlet set over tid sker en fastholdelse af det nuværende beskyttelsesniveau frem til 2025, herefter vil den gennemsnitlige maksimale fosfortilførsel på arealerne reduceres fra 32,2 kg P/ha i 2016 til 30-31 kg P/ha i 2025, dog med en stigning i 2017 til 35,2 kg P/ha. Detaljeret beskrivelse af bestillingen Hensigten med den nye generelle fosforregulering er at den skal erstatte den indirekte begrænsning af fosfortilførslen, der ind til nu har været i form af harmonikravene plus de eventuelle arealvilkår som fremgår af individuelle miljøgodkendelser. Med den nye generelle regulering ophæves alle eksisterende arealvilkår i husdyrbrugenes tilladelser og godkendelser og de generelle fosforlofter skal i sammenhæng med de skærpede fosforlofter sikre, at der samlet set opnås en tilsvarende beskyttelse som med den nuværende regulering. Ved indførslen af fosforlofter forventes tilførslen af fosfor på længere sigt at blive lidt mere jævnt fordelt på arealerne, hvor bedrifter med dyretyper, hvor husdyrgødningen med det højeste fosforindhold over tid får krav om at nedbringe tilførslen i forhold til de indirekte tilladte fosformængder, jf. de nuværende harmoniregler. Selv efter indførelse af fosforlofter vil der forekomme en fosforakkumulering på størstedelen af harmoniarealet, hvorved bindingskapaciteten i jorden på sigt risikerer at blive opbrugt. Dette betyder ikke, at fosfortabsrisikoen på disse arealer nedsættes, men at det tager længere tid at opbruge jordens bindingskapacitet for fosfor på disse arealer og dermed reduceres fosfortabsrisikoen fremadrettet. De skærpede fosforlofter skal bidrage til at bremse ophobningen af fosfor i jorde særlig på oplande til søer målsat i vandplanerne, hvor der vurderes at der er størst risiko for, at de ændrer tilstandsklasse ved evt. øget fosfortilførsel. AU bedes svare på om og i hvilket omfang et minivådområde kan erstatte dele af et område med skærpede lofter, dvs. så jordbruger ikke skal leve op til det skærpede loft, fordi minivådområdet reducerer fosforbelastningen i stedet for. Om et minivådområde kan bidrage eller supplere fosforeffekten af et skærpet loft.